

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

13 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Stratulat Galina și Burduh Victor,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie, în cauza penală privindu-l pe

Cuculescu Ion Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în or. Xxxxx, str. Xxxxx, xx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 03.03.2017 – 20.09.2018;

2. instanța de apel: 05.10.2018 – 29.11.2018;

05.09.2019 – 31.01.2020;

3. instanța de recurs: 29.01.2019 – 01.08.2019;

06.05.2020 – 13.10.2020.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești din 20 septembrie 2018, Cuculescu Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal la amendă în mărime de 600 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 4 ani.

S-a dispus încasarea de la Cuculescu Ion în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare prejudiciul material cauzat prin infracțiune în mărime de 3 630 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Cuculescu Ion în urma confirmării legalității alegerilor locale generale din 28 iunie 2015, exercită funcția de primar al or. Șoldănești.

Prin dispoziția nr. 295 ”a” din 14.10.2015 a fost creată Comisia pentru Situații Excepționale a primăriei Șoldănești. Prin dispoziția nr.295 ”a” din 17.06.2016 s-a modificat Dispoziția nr. 295 ”a” ”Cu privire la crearea Comisiei pentru Situații Excepționale”, în anexă nr. 2 la punctul ”membrii comisiei”, cu introducerea membrilor supleanți: Zaițev Svetlana - viceprimar, Sofroni Valentin - director ÎM ”Regie Apă Șoldănești”, Bucuru Pavel - consilier local, Paerele Leonid - consilier.

La ședința Comisiei pentru Situații Excepționale a Primăriei or. Șoldănești prezidată de Cuculescu Ion, în legătură cu calamitățile care au avut loc în or. Șoldănești în noaptea de 18 spre

19 iunie 2016, s-a hotărât de-a înainta solicitarea către Comisia pentru Situații Excepționale a raionului Șoldănești, în vederea eliberării a 1 522 foi de ardezie, 5 040 m.p. de ruberoid, 2 600 m.p. de peliculă și 42,7 m.p. de peliculă, în baza facturilor cu seria PB nr.0182222 din 23.06.2016, seria WA nr.1659073 din 25.06.2016, seria WA nr.1659078 din 25.06.2016, seria WA nr.1659068 din 25.06.016, seria WA nr.1659080 din 25.06.2016 și seria WA nr.1659087, Consiliul raional Șoldănești a eliberat Primăriei or. Șoldănești cu titlu gratuit pentru ajutorarea populației care au suferit în urma calamităților din noaptea de 18 spre 19 iunie 2016, ardezie în număr de 2 013 foi în valoare de 201 300 lei, și 23 metri cubi de cherestea în valoare de 80 500 lei, care au fost transmise în administrarea primarului or. Șoldănești Ion Cuculescu.

Astfel, Cuculescu Ion fiind obligat conform art. 29 alin. (1) lit. g) a Legii nr. 436 din 28.12.2006 "Privind administrația publică locală" de a răspunde de administrarea bunurilor domeniului public și celui privat ale orașului, folosind intenționat situația sa de serviciu în interes material, i-a transmis lui Gonța Ion 60 foi de ardezie în valoare de 6 000 lei, în scopul de a le păstra, ca ulterior primul să le înstrăineze diferitor persoane, iar mijloacele financiare să i le transmită primului pentru a fi însușite.

În perioada care a urmat, Gonța Ion la indicația lui Cuculescu Ion a înstrăinat 42 foi de ardezie din cele 60 de bucăți pe care le-a primit la păstrare lui Pasarari Tudor Trofim și Paraschiv Oleg contra sumei de 3 630 lei, mijloace financiare care i le-a transmis lui Cuculescu Ion, pe care acesta le-a însușit.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Moloșag Natalia în numele inculpatului, care a solicitat casarea acestea, cu pronunțarea unei noi hotărâre de încetare a procesului penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Codul de procedură penală.

În argumentarea apelului a invocat că, urmărirea penală pornită la 11 iulie 2016 cu nr. cauzei (2016550013) conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute în art. 327 alin.(2) lit. b) Codul penal, pe faptul abuzului de serviciu în interes material și personal comis de către o persoană cu funcție de demnitate publică, în cadrul căreia Cuculescu Ion a fost reținut pe 13 iulie 2016, cu punerea sub învinuire la 15 iulie 2016, din partea OUP și acuzare au fost comise mai multe derogări grave de la principiile fundamentale ale unui proces penal.

A menționat că, împotriva lui Cuculescu Ion, contrar prevederilor Protocolului 7 art.4 CEDO, art.7 alin.(2) Codul penal și art.22 alin.(1) Codul de procedură penală, repetat, pe același fapt doar sub auspiciile infracțiunii de delapidare, a fost pornită o altă cauză penală nr. cauzei (2017978043) la 10.02.2017 și punerea sub învinuire la 10.02.2017.

Atât în cauza penală nr.2016550013, pornită la 11 iunie 2016, cât și cea cu nr.2017978043, pornită la 10 februarie 2017, cu toate că circumstanțele concrete sunt aceleași - legate între ele în timp și spațiu, au fost întocmite două Ordonanțe de pornire a urmărirea penală și două Ordonanțe de punere sub învinuire. În primul caz, inculpatul Cuculescu Ion se învinuiește că, a însușit foi de ardezie din Rezerva de stat pentru sinistrații care au suferit în urma calamităților naturale din noaptea de 18 spre 19 iunie 2016, prin abuz de serviciu și interes material și personal, în al doilea caz, inculpatul Cuculescu Ion se învinuiește că, a delapidat foi de ardezie din Rezerva de stat pentru sinistrații care au suferit în urma calamităților naturale din noaptea de 18 spre 19 iunie 2016, prin folosirea situației de serviciu.

Partea apărării la finisarea urmării penale, pe prezenta cauză a sesizat încălcarea principiului *non bis in idem* din partea acuzatorului care a condus și gestionat cauza, cu solicitarea indicată în temeiul art.251 alin.(2), (3) Codul de procedură penală.

În ședință preliminară partea apărării a indicat același lucru, la începutul cercetării judecătorești, necăutând la încălcările de procedură penală care oferea suficiente temeiuri de drept de a solicita încetarea procesului penal în ședință preliminară, totuși a considerat că, instanța este cea care urmează să se expună dar doar după un proces echitabil cu oferirea tuturor posibilităților părților în procesul dat, de a se expune nu doar asupra încălcărilor de ordin procedural dar și asupra lipsei componentei de infracțiune în acțiunile inculpatului Cuculescu Ion precum și asupra probării vinovăției acestuia în comiterea infracțiunii care i se impută de către acuzare, administrând în acest sens probe pertinente, concludente și veridice.

Ordonanța de pornire a urmăririi penale din data de 10 februarie 2017, ordonanța de conexare din 10 februarie 2017 precum și ordonanța de punere sub învinuire din 10 februarie 2017, au fost emise cu încălcarea principiului *non bis in idem*, care consacră că, nimeni nu poate fi atras sau cercetat penal de două ori pentru aceeași faptă, și cu încălcarea competenței după materie.

Toate probele care au fost invocate de partea acuzării au fost acumulate în afara urmăririi penale pe cauza penală de învinuire a lui Cuculescu Ion nr.2017978043, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, probele fiind administrate și dobândite cu mult mai devreme decât pornirea urmăririi penale din 10 februarie 2017. Conform materialelor din dosarul penal de învinuire a lui Ion Cuculescu, se demonstrează cu certitudine că învinuirea înaintată la 15 iulie 2016, nu a fost schimbată din art.327 alin.(2) lit. b) Codul penal, dar acuzarea a pornit la 10 februarie 2017 o nouă cauză penală sub altă componentă dar pe aceleași circumstanțe concrete de fapt, o nouă ordonanță de învinuire la 10 februarie 2017, și a conexasat contrar prevederilor art.42 alin.3, art. 279¹ Codul de procedură penală.

Astfel, toate probele care au fost puse la baza învinuirii din 15 iulie 2016 în temeiul art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, la pachet le-a indicat drept probe pe învinuirea nouă în baza art.191 alin.(2) Cod penal. Mai mult, cauza penală pornită la 10 februarie 2017 a fost transmisă în instanța de judecată sub nr. cauzei pornite la 11 iunie 2016.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2018, apelul declarat a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- procesul penal privind învinuirea lui Cuculescu Ion în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal, a fost încetat din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut următoarele circumstanțe de fapt relevante cauzei: atât cauza penală nr.2016550013, pornită la 11 iunie 2016, în care inculpatul Cuculescu Ion se învinuiește de faptul că a însușit foi de ardezie din rezerva de stat pentru sinistrații care au suferit în urma calamităților naturale din noaptea de 18 spre 19 iunie 2016, prin abuz de serviciu și interes material și personal, cât și cea cu nr.2017978043, pornită la 10 februarie 2017, în care Cuculescu Ion se învinuiește că a delapidat foi de ardezie din rezerva de stat pentru sinistrații care au suferit în urma calamităților naturale din noaptea de 18 spre 19 iunie 2016, prin folosirea situației de serviciu, în care - circumstanțele concrete sunt aceleași, legate în timp și spațiu, unde au fost întocmite două ordonanțe de pornire a urmăririi penale și emise două ordonanțe de învinuire. Conform materialelor din dosarul penal de învinuire a lui Ion Cuculescu, se demonstrează cu certitudine că, învinuirea înaintată la 15 iulie 2016, nu a fost

schimbată din art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, dar acuzarea a pornit la 10 februarie 2017 o nouă cauză penală sub altă componență, dar pe aceleași circumstanțe concrete de fapt, o nouă ordonanță de învinuire la 10 februarie 2017 și a conexas, contrar prevederilor art.42 alin.(3), art.279¹ Cod de procedură penală, toate probele care au fost puse la baza învinuirii din 15 iulie 2016 în temeiul art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, fiind indicate ca probe pe învinuirea nouă în baza art.191 alin.(2) Cod penal. Mai mult, cauza penală pornită la 10 februarie 2017 a fost transmisă în instanța de judecată sub nr. cauzei pornite la 11 iunie 2016.

Astfel, instanța de apel a mai reținut că, prin ordonanța OUP al SUP a DCC a SPIA al MAI din 11 iulie 2016, a fost începută urmărirea penală pe faptul abuzului de serviciu în interes material și personal comis de o persoană cu funcție de demnitate publică, adică în baza art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal.

La 10 februarie 2017 a fost începută urmărirea penală pe faptul delapidării averii străine cu însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului cu folosirea situației de serviciu c/p 2017978043. Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție V. Galeru din 10 februarie 2017, cauzele penale nr.2016550013 și nr.2017978043 au fost conexate într-o singură procedură cu atribuirea nr.2016550013.

La 13 iulie 2016, Cuculescu Ion a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal. La 15 iulie 2016, i-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal. La 10 februarie 2017 lui Cuculescu Ion i-a fost schimbată acuzarea învinuitului Cuculescu Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal. Fiind audiat în calitate de învinuit Cuculescu Ion nu a dorit să facă declarații, s-a folosit de dreptul de-a tăcea. Respectiva cauza penală a parvenit în instanța de judecată cu rechizitoriul întocmit pe învinuirea lui Cuculescu Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal.

Instanța de apel a constatat că, la caz, există două ordonanțe de punere sub învinuire care prevăd aceleași circumstanțe de fapt. Adică, inculpatului *prin două acte diferite, i se încriminează de două ori aceeași faptă* (însușirea acelorași foi de ardezie, în aceleași circumstanțe și în același timp), dar cu două calificări (circumstanțe de drept) diferite.

Potrivit materialelor cauzei penale, la 10.02.2017 lui Cuculescu Ion i-a fost înaintată o nouă învinuire în baza acelorași circumstanțe de fapt (aceeași faptă), necătând la faptul că, la 15.07.2016, i-a fost deja înaintată învinuirea pe aceeași faptă, diferență fiind doar în calificarea juridică a acțiunilor. *Ambele ordonanțe sunt în vigoare.* Aceste cauze au fost conexate. Astfel, toate probele care au fost puse la baza învinuirii din 15.07.2016 în conformitate cu art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal au fost indicate în calitate de probe și la învinuirea în baza art.191 alin.(2) Cod penal.

Potrivit art.4 par.2 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană, principiul *non bis in idem* nu permite tragerea la răspundere penală de două ori pentru aceeași faptă și în cazul în care această faptă este calificată de două ori diferit, iar infracțiunile nu constituie concurs ideal. La caz, instanța de apel a considerat că condamnarea inculpatului ar echivala, în cazul dat, cu încălcarea principiului *non bis in idem*. Astfel, instanța de apel a conchis de a înceta procesul penal în privința lui Cuculescu Ion.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, care invocând prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia cu menținerea sentinței.

5.1. În argumentarea recursului a invocat că, prima instanță corect a constatat că pentru fapta comisă de Cuculescu Ion, urmărirea penală a fost începută la data de 11.07.2016 în baza art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, potrivit ordonanței OUP al SUP a DCC a SPIA al MAI; la 10.02.2017 a fost începută urmărirea penală pe faptul delapidării averii străine cu însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului cu folosirea situației de serviciu c/p 2017978043.

Prin ordonanța din 10.02.2017 cauzele penale nr.2016550013 și nr.2017978043 au fost conexe într-o singură procedură cu atribuirea nr.2016550013.

La 13.07.2016, Cuculescu Ion a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 15.07.2016 i-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal. La 10.02.2017 lui Cuculescu Ion i-a fost schimbată acuzarea învinuitului Cuculescu Ion și schimbată comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal.

Astfel, procesul penal în privința Cuculescu Ion în baza art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, nu a fost încetat, nu există o hotărâre neanulată de neîncetare a urmăririi penale pe aceleași acuzații, acestuia fiindu-i schimbată acuzarea, din care motiv, nu există circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau după caz exclud urmărirea penală.

Astfel, circumstanțele stabilite și probele administrate în procesul penal, dovedesc cu certitudine comiterea de către Cuculescu Ion a faptelor încriminate, în baza art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal.

7. Referință pe marginea recursului ordinar declarat, a depus avocatul Moloșag Natalia în numele inculpatului, exprimându-și dezacordul cu cererea de recurs înaintată și solicitând ca acesta să fie respins ca inadmisibil, cu menținerea deciziei atacate.

8. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01.08.2019, a fost admis recursul ordinar declarat de către procuror, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut următoarele circumstanțe de fapt relevante cauzei: verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, a reținut că temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocat și de recurent, și-a găsit confirmarea în cauza dată, sub aspectul că *„hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției este expusă neclar”*, din următoarele considerente.

Astfel, instanța de recurs a atestat că, pentru fapta comisă de către Cuculescu Ion, urmărirea penală în privința acestuia a fost începută la data de 11 iulie 2016 în baza art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, potrivit ordonanței OUP al SUP al DCC a SPIA al MAI N. Bruma, iar la 10 februarie 2017 a fost începută urmărirea penală pe faptul delapidării averii străine cu însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințați în administrarea vinovatului cu folosirea situației de serviciu c/p 2017978043. Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție V. Galeru din 10 februarie 2017 cauzele penale nr.2016550013 și nr.2017978043 au fost conexe într-o singură procedură cu atribuirea nr.2016550013.

La 13 iulie 2016, Cuculescu Ion a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal. La 15 iulie 2016 i-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal. La 10 februarie 2017 lui Cuculescu Ion i-a fost schimbată acuzarea învinuitului Cuculescu Ion în comiterea

infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal, cauza penală fiind expediată în instanța de judecată pentru fapta prevăzută de art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal.

Astfel, pornind de la noțiunea principiului *non bis in idem* descrisă supra, instanța de recurs a statuat că, acest principiu este inaplicabil speței deduse judecării, dat fiind faptul că, procesul penal în privința lui Cuculescu Ion în baza art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal nu a fost încetat, nu există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale pe aceleași acuzații, de fapt acestui fiindu-i schimbată acuzarea, din care motiv, nu există circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, ar impune excluderea urmăririi penale.

Mai mult ca atât, instanța de recurs a reținut că, în privința lui Cuculescu Ion nu există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale pe aceleași acuzații, iar principiul *non bis in idem* în cauza dată nu poate fi aplicat.

În acest context, instanța de recurs a menționat că, instanța de apel urma să facă o analiză a probelor existente la materialele dosarului și să se expună asupra acestora în vederea probării vinovăției inculpatului.

Reieșind din cele sus-menționate, instanța de recurs a conchis că, erorile de drept constatate supra se încadrează în cele prevăzute de pct. 6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel, nu a respectat prevederile art.414 Cod de procedură penală, și ținând cont de faptul că, erorile comise de către instanța de apel nu pot fi reparate în instanța de recurs, decizia atacată urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2020, a fost admis apelul declarat de către avocatul Moloșag Natalia în numele inculpatului, sentința casată total și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Procesul penal intentat în privința lui Cuculescu Ion învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, a fost încetat din motivul că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală în conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod procedură penală.

9.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a statuat că, potrivit rechizitoriului, inculpatul Cuculescu Ion se învinuiește în aceea că la 19 iunie 2016, ca rezultat al ședinței Comisiei pentru Situații Excepționale a Primăriei or. Șoldănești prezidată de Cuculescu Ion, în legătură cu calamitățile care au avut loc în or. Șoldănești în noaptea de 18 spre 19 iunie 2016, s-a hotărât de-a înainta solicitarea către Comisia pentru Situații Excepționale a raionului Șoldănești, în vederea eliberării a 1522 foi de ardezie, 5040 m.p. de ruberoid, 2600 m.p. de peliculă și 42,7 m.p. de peliculă.

În baza facturilor cu seria PB nr. 0182222 din 23.06.2016, seria WA nr. 1659073 din 25.06.2016, seria WA nr. 1659078 din 25.06.2016, seria WA nr. 1659068 din 25.06.2016, seria WA nr. 1659080 din 25.06.2016 și seria WA nr. 1659087, Consiliul raional Șoldănești a eliberat Primăriei or. Șoldănești cu titlu gratuit pentru ajutorarea populației care au suferit în urma calamității din noaptea de 18 spre 19 iunie 2016, ardezie în număr de 2013 foi în valoare de 201 300 lei și 23 metru cubi cherestea în valoare de 80500 lei, care au fost transmise în administrarea primarului or. Șoldănești, Ion Cuculescu.

În continuare, Cuculescu Ion fiind obligat conform art. 29 alin. 1), lit. g) a Legii nr. 436 din 28.12.2006 „privind administrația publică locală” de a răspunde de administrarea bunurilor domeniului public și celui privat ale orașului, folosind intenționat situația sa de serviciu în interes

material, i-a transmis lui Gonța Ion 60 foi de ardezie în valoare de 6000 lei, în scopul de a le păstra, ca ulterior primul să le înstrăineze diferitor persoane, iar mijloacele financiare să i le transmită primului pentru a fi însușite.

În perioada care a urmat, Gonța Ion la indicația lui Cuculescu Ion a înstrăinat 42 foi de ardezie din cele 60 de bucăți pe care le-a primit la păstrare lui Pasarari Tudor Trofim și Paraschiv Oleg contra sumei de 3630 lei, mijloacele financiare care i le-a transmis lui Cuculescu Ion, pe care acesta le-a însușit.

În cadrul cercetării judecătorești au fost administrate, cercetate și verificate următoarele materiale probatorii, după cum urmează: declarațiile martorilor Platon Ion, Paraschiv Oleg, Gonța Ion, Popa Sergiu, Pasarari Tudor, Gherghelaș Vitalie, Cuceinic Ana, Paerele Leonid, Sofroni Valentin, Sofroni Ștefan, Zaițev Svetlana; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 07.07.2016, procesul-verbal cu privire la cercetare din 07.07.2016, procesul-verbal de ridicare din 07.07.2016, procesul-verbal de ridicare din 13.07.2016, listele beneficiarilor de foi de ardezie, facturile fiscale care atestă primirea foilor de ardezie de către Primăria Șoldănești, actul cu privire la verificarea pierderilor în urma calamității din 22.06.2016, procesul-verbal ale Comisiei pentru situații excepționale a Primăriei Șoldănești din 19.06.2016, dispoziția nr. 295 "a" din 14.10.2015 prin care s-a dispus crearea Comisiei pentru Situații Excepționale a Primăriei Șoldănești.

Din materialele cauzei penale, instanța de apel a reținut că prin ordonanța organului de urmărire penală al SUP a DCC a SPIA al MAI, Bruma N. din 11 iulie 2016 a fost începută urmărirea penală pe faptul abuzului de serviciu în interese material și personal comis de o persoană cu funcție de demnitate publică, adică în baza art. 327 alin. (2), lit. b) Cod Penal, cauza penală nr. 2016550013.

La 10 februarie 2017 a fost începută urmărirea penală pe faptul delapidării averii străine cu însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului cu folosirea situației de serviciu, cauza penală nr. 2017978043.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție V. Galeru din 10.02.2017 cauzele penale nr. 2016550013 și 2017978043 au fost conexate într-o singură procedură cu atribuirea nr. 2016550013.

La 13 iulie 2016, Cuculescu Ion a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal.

La 15 iulie 2016 i-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal.

La 10 februarie 2017 lui Cuculescu Ion i-a fost schimbată acuzarea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că, atât cauza penală cu nr. 2016550013, pornită la 11 iunie 2016, în care inculpatul Cuculescu Ion se învinuiește de faptul că a însușit foi de ardezie din rezerva de stat pentru sinistații care au suferit în urma calamităților naturale din noaptea de 18 spre 19 iunie 2016, prin abuz de serviciu și interes material și personal, cât și cauza penală cu nr. 2017978043, pornită la 10 februarie 2017, în care Cuculescu Ion se învinuiește că a delapidat foi de ardezie din rezerva de stat pentru sinistații care au suferit în urma calamităților naturale din noaptea de 18 spre 19 iunie 2016, prin folosirea situației de serviciu, în care circumstanțele de fapt sunt aceleași, legate de timpul și spațiul comiterii faptei prejudiciabile, fiind astfel întocmite două ordonanțe de pornire a urmăririi penale și două ordonanțe de învinuire.

Conform materialelor din dosarul penal de învinuire a lui Cuculescu Ion se constată că învinuirea înaintată la 15 iulie 2016 nu a fost schimbată din art. 327alin. (2) lit. b) Cod penal, or, acuzarea a pornit la data de 10 februarie 2017 o nouă cauză penală sub altă componentă, dar pe aceleași circumstanțe de fapt, fiind adoptată o nouă ordonanță de punere sub învinuire la 10 februarie 2017 și a conexas contrar prevederilor art. 42 alin. (3), 279¹ Cod de procedură penală, astfel încât toate probele care au fost puse la baza învinuirii din 15 iulie 2016 în temeiul art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal, au fost indicate drept probe pe învinuirea nouă în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal. Mai mult ca atât, cauza penală pornită la 10 februarie 2017 a fost transmisă în instanța de judecată sub numărul cauzei penale pornite la 11 iunie 2016.

În acest context, instanța de apel a reținut că prin ordonanța din 11 iulie 2016a fost începută urmărirea penală pe faptul abuzului de serviciu în interes material și personal, comis de o persoană cu funcție de demnitate publică, adică în baza art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal.

La data de 10 februarie 2017 a fost începută urmărirea penală pe faptul delapidării averii străine, cu însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu folosirea situației de serviciu (cauza penală nr. 2017978043).

Astfel, prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, V. Galeru din 10 februarie 2017, cauzele penale cu nr. 2016550013 și 2017978043 au fost conexate într-o singură procedură, cu atribuirea nr. 2016550013.

La data de 13 iulie 2016, Cuculescu Ion a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal.

La data de 15 iulie 2016, lui Cuculescu Ion i-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Prin ordonanța din 10 februarie 2017 s-a dispus schimbarea acuzării învinuitului Cuculescu Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Respectiva cauza penală a fost expediată în instanța de judecată, cu rechizitoriul întocmit de învinuirea lui Cuculescu Ion în comiterea infratiunii prevăzute de art. 191 alin. (2), lit. d) Cod penal.

În contextul celor indicate supra, instanța de apel a stabilit că, la caz, există două ordonanțe de punere sub învinuire care prevăd aceleași circumstanțe de fapt, or, inculpatului Cuculescu Ion, prin două acte diferite, îi sunt încredințate de două ori aceeași faptă, însușirea acelorași foi de ardezie, în aceleași circumstanțe de timp și de spațiu, dar cu două calificări diferite, circumstanțe de drept, în baza art. 327 alin. (2) lit. b), respectiv, 191 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Instanța de apel a atestat faptul că la data de 10 februarie 2017 lui Cuculescu Ion i-a fost înaintată o nouă învinuire, în baza acelorași circumstanțe de fapt (aceiași faptă), necâtând la faptul că la data de 15 iulie 2016 i-a fost deja înaintată învinuirea pe aceeași faptă, diferența fiind doar în calificarea juridică a acțiunilor, or, pornirea urmăririi penale în mod repetat, pentru o singură faptă infracțională, echivalează cu încălcarea principiului „non bis in idem”.

Ambele ordonanțe de punere sub învinuire, pe aceleași circumstanțe de fapt sunt în vigoare, acestea fiind conexate.

Astfel, toate probele care au fost puse la baza învinuirii în baza art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal, au fost reținute în calitate de probe și la învinuirea în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Totodată, faptul că nu există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale, instanța de apel apreciază că aceasta nu exclude încălcarea principiului „non bis in idem”, atâta timp cât,

în privința lui Cuculescu Ion rămân a fi pornite două cauze penale pentru o singură faptă, chiar și dacă aceste două cauze penale au fost conexate, care de altfel contravine prevederilor art. art. 42 alin. (3) și 279¹ Cod de procedură penală.

Conform art. 283 alin. (2) Cod de procedură penală, (2) Dacă, în cursul urmăririi penale, învinuirea înaintată nu s-a confirmat într-o anumită parte a ei, procurorul dispune

În acest context, instanța de apel a considerat întemeiate argumentele avocatului Natalia Moloșag referitor la faptul că ordonanța de pornire a urmăririi penale din 10.02.2017, ordonanța de conexare din 10.02.2017, precum și ordonanța de punere sub învinuire din 10.02.2017, au fost emise cu încălcarea principiului „non bis in idem”, adică, că nimeni nu poate fi atras sau cercetat penal de două ori pentru aceeași faptă.

La caz, este de menționat că prin ordonanța din 10.02.2017, procurorul a dispus schimbarea învinuirii lui Cuculescu Ion din prevederile art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal, în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, nedispunând în baza art. 283 alin. (2) Cod de procedură penală, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală în privința învinuirii din 15.07.2016 pe art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal.

10. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În argumentarea recursului invocă următoarele:

- analizând decizia instanței de apel, în coraport cu motivele expuse, consideră că este neîntemeiată, pasibilă casării în baza temeiurilor invocate în dispoziția art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii;

- prin ordonanța din 10.02.2017, procurorul a dispus schimbarea învinuirii lui Cuculescu Ion din prevederile art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal, în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, nedispunând în baza art. 283 alin. (2) Cod de procedură penală, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală în privința învinuirii din 15.07.2016 pe art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Ca urmare, Colegiul penal atestă că, în speță și-au găsit reflectare prevederile normelor enunțate supra, erorile de drept invocate afectează soluția instanței de fond, care pripit, fără a le reține, incorect a pronunțat o sentință de condamnare în privința inculpatului Cuculescu Ion, fiind în situația când acesta a fost urmărit de mai multe ori pentru aceeași faptă, astfel fiind încălcate esențial drepturile inculpatului garantate atât de Constituția R. Moldova, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cât și de Codul de Procedură Penală, iar această încălcare de lege echivalează cu o eroare judiciară, ceea ce atrage casarea actului de dispoziție a primei instanțe;

- în opinia acuzării, prima instanță corect a constatat că pentru fapta comisă de Cuculescu Ion, urmărirea penală a fost începută la data de 11.07.2016 în baza art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal, potrivit ordonanței OUP al SUP a DCC a SPIA al MAI; la 10.02.2017 a fost începută urmărirea penală pe faptul delapidării averii străine cu însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului cu folosirea situației de serviciu c/p 2017978043. Prin ordonanța din 10.02.2017 cauzele penale nr.2016550013 și nr.2017978043 au fost conexate într-o singură procedură cu atribuirea nr.2016550013. La 13.07.2016, Cuculescu Ion a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 15.07.2016 i-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute

de art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal. La 10.02.2017 lui Cuculescu Ion i-a fost schimbată acuzarea învinuitului Cuculescu Ion și schimbată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Astfel, procesul penal în privința Cuculescu Ion în baza art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal, nu a fost încetat, nu există o hotărâre neanulată de neîncetare a urmăririi penale pe aceleași acuzații, acestuia fiindu-i schimbată acuzarea, din care motiv, nu există circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau după caz exclud urmărirea penală. Menționează că, circumstanțele stabilite și probele administrate în procesul penal, dovedesc cu certitudine comiterea de către Cuculescu Ion a faptelor încriminate în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal.

11. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit alin. (1) art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost evaluate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta sau nevinovăția

acestui și temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecății instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Revenind la textul recursului ordinar declarat de către procuror se constată, că recurentul invocă temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, evidențiind faptul că instanța de apel în decizie nu a dat o apreciere cuvenită probelor administrate conform art. 101 Cod de procedură penală, nu și-a motivat decizia suficient, ignorând și indicațiile instanței de recurs la rejudecarea cauzei în ordine de apel.

Astfel, analizând decizia recurată, în raport cu indicațiile stipulate de instanța ierarhic superioară prin decizia din 01.08.2019, prin care a fost dispusă admiterea recursului ordinar declarat de către procuror, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel le-a ignorat.

La adoptarea soluției, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a indicat explicit că *„pornind de la noțiunea principiului **non bis in idem**, Colegiul penal lărgit statuează că, acest principiu este inaplicabil speței deduse judecății, dat fiind faptul că, procesul penal în privința lui Cuculescu Ion în baza art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal nu a fost încetat, nu există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale pe aceleași acuzații, de fapt acestuia fiindu-i schimbată acuzarea, din care motiv, nu există circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, ar impune excluderea urmăririi penale.”*

Instanța de apel la rejudecarea cauzei, în al doilea set de proceduri, fără a ține cont de aceste dispoziții ale instanței de recurs indică *„faptul că nu există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale, instanța de apel apreciază că aceasta nu exclude încălcarea principiului **non bis in idem**, atâta timp cât, în privința lui Cuculescu Ion rămân a fi pornite două cauze penale pentru o singură faptă, chiar și dacă aceste două cauze penale au fost conexe, care de altfel contăvine prevederilor art. art. 42 alin. (3), 279¹ Cod de procedură penală. (...)*

*Astfel, principiul **non bis in idem** se referă nu doar la dreptul persoanei de a nu fi judecat de două ori pentru aceeași faptă, dar și la dreptul acesteia de a nu fi urmărit de două ori pentru aceeași faptă de organele de urmărire penală.”*

Astfel, Colegiul statuează că, instanța de apel a reținut, în mod repetat, aceleași erori ca și în primul set de proceduri referitor la aplicarea principiului *non bis in idem*.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, principiul *non bis in idem* de drept procesual-penal, pe lângă faptul că are o conotație constituțională (articolele 4, 21 și 25 din Constituție), are ca model normele pertinente statuate în Pactul internațional al Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile civile și politice, ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.217 din 28 iulie 1990 cu privire la aderarea R.S.S. Moldova la Declarația Universală a Drepturilor Omului și ratificarea pactelor internaționale ale drepturilor omului, care prevede în art.14 paragraful (7) că, nimeni nu poate fi **urmărit** sau pedepsit pentru comiterea unei infracțiuni, pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă în conformitate cu legea și cu procedura penală a fiecărei țări.

Principiul dat este prevăzut și de art. 7 alin. (2) Cod penal, potrivit căruia *„nimeni nu poate fi supus de două ori urmăririi penale și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă”*, și de art. 22 alin.(1) Cod de procedură penală, care stipulează că *„nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de instanța judecătorească de mai multe ori pentru*

aceeași faptă”.

Reținând cele menționate supra, Colegiul penal lărgit ține să reamintească că, pentru fapta comisă de către Cuculescu Ion, urmărirea penală în privința acestuia a fost începută la data de 11 iulie 2016 în baza art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal, potrivit ordonanței OUP al SUP al DCC a SPIA al MAI N. Bruma, iar la 10 februarie 2017 a fost începută urmărirea penală pe faptul delapidării averii străine cu însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințați în administrarea vinovatului cu folosirea situației de serviciu c/p 2017978043. Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție V. Galeru din 10 februarie 2017 cauzele penale nr.2016550013 și nr.2017978043 au fost conexate într-o singură procedură cu atribuirea nr.2016550013.

La 13 iulie 2016, Cuculescu Ion a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal, iar la 15 iulie 2016 i-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii menționate. La 10 februarie 2017 i-a fost schimbată acuzarea învinuitului Cuculescu Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, cauza penală fiind expediată în instanța de judecată pentru fapta prevăzută de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Astfel, pornind de la noțiunea principiului *non bis in idem* descrisă supra, Colegiul penal lărgit statuează că, acest principiu este inaplicabil speței deduse judecării, dat fiind faptul că, procesul penal în privința lui Cuculescu Ion în baza art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal, nu a fost încetat, nu există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale pe aceleași acuzații, de fapt acestuia fiindu-i schimbată acuzarea, din care motiv, nu există circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, ar impune excluderea urmăririi penale, iar principiul *non bis in idem* în cauza dată nu poate fi aplicat.

În acest context, Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel urma să facă o analiză a probelor existente la materialele dosarului și să se expună asupra acestora în vederea probării vinovăției inculpatului.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că, nemotivarea clară și concisă a soluției pronunțate de către instanța de apel, reprezintă prin sine neexaminarea fondului apelului de către instanța de apel, ce se consideră eroare de drept și este temei pentru recurs.

Totodată, Colegiul penal lărgit nu poate menține nici sentința primei instanțe din motiv că, instanța de apel, fiind investită cu o situație de fapt, urma să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de către avocatul Moloșag Natalia în numele inculpatului.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide de a admite recursurile ordinare declarate la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu remiterea cauzei în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecător.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de

procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

12. În conformitate cu art.art.434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2020, în cauza penală în privința lui *Cuculescu Ion XXXXX*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Pronunțarea integrală la **12 noiembrie 2020**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Stratulat Galina

Burduh Victor